

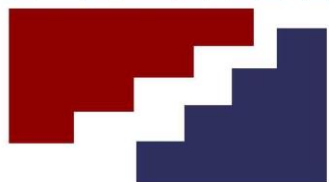
PROJEKT -
REVITALIZACIJA I REINDUSTRIJALIZACIJA
INDUSTRIJSKIH URBANIH SREDIŠTA VSŽ I
ŠIREM OKRUŽJU S POSEBNIM OSVRTOM NA
GRAD VUKOVAR

DRUŠTVENE OSNOVE
REVITALIZACIJE I
REINDUSTRIJALIZACIJE
VSŽ I GRADA VUKOVARA

Institut društvenih znanosti
Institute of Social Sciences

IVO

PILAR

Mr.sc. Sandra Cvikić

Stručna suradnica u znanosti

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar,

Područni centar Vukovar

OKVIRNI KONCEPT STUDIJE

- Uvod: vremenski i prostorni okvir istraživanja
- Kvalitativna metodologija istraživanja: triangulacija socioloških metoda istraživanja (analiza sadržaja/naracija, intervjui, analiza provedenih anketnih istraživanja) i izvora podataka (primarnih - arhivska građa, tisak i sekundarnih - stručna i popularna literatura)
- Teorijski okvir istraživanja: kritička teorija i teorija socijalne konstrukcije zbilje (stvarnosti) te Rogićeve (2000.) teorijske osnove “hrvatske modernizacije”
- Kritička analiza postojećih razvojnih dokumenata (nacionalne, regionalne i lokalne razine): razvojne politike, strategije, planovi, projekti

PRELIMINARNI OKVIR ISTRAŽIVANJA

- ◉ Vremenski i prostorni okvir:

Prostor: Vukovarsko-srijemska županija i
Grad Vukovar

Vrijeme: 1945. - 1991. godine
1991. - danas

PRELIMINARNI OKVIR ISTRAŽIVANJA

- ◉ Metodološki okvir - kvalitativno istraživanje:

period 1945. - 1991. godine (Vukovarske novine, Borovske novine, ratne naracije - Vukovar '91., arhivski dokumenti)

period 1991. - 2013. godine (stručna i popularna literatura, izvješća provedenih anketnih istraživanja, razvojni dokumenti - nacionalne, regionalne, lokalne razine, intervju s relevantnim lokalnim dionicima)

PRELIMINARNI OKVIR ISTRAŽIVANJA

○ Teorijski okvir istraživanja:

Osnovni okvir - “hrvatska modernizacija”
(Rogić, 2000.):

II. hrvatska modernizacija

III. hrvatska modernizacija, rat i
okupacija

Kritička analiza i socijalna konstrukcija
zbilje:

- “mirna reintegracija”

- “europeizacija i integracija”

PRELIMINARNI OKVIR ISTRAŽIVANJA - OSNOVNE SMJERNICE: MODERNIZACIJA

Industrijalizacija

- Proizvodna (tehnička subjektivnost procesa modernizacije)
- Racionalnost + Instrumentalnost = tehnička modernizacija

Urbanizacija

- Prebivališna (tehnička subjektivnost procesa modernizacije)
- Racionalnost + Instrumentalnost = tehnička modernizacija

Birokratizacija

- Upravljačka (tehnička subjektivnost procesa modernizacije)
- Racionalnost + Instrumentalnost = tehnička modernizacija

II. HRVATSKA MODERNIZACIJA (KOMUNIZAM/SOCIJALIZAM)

Prazno mjesto modernizacijskog (građanskog) subjekta i totalitarni optimisti = komunistička partija/savez komunista

Hrvatska -
drugojug.
ratni plijen

Hrvatska -
nadzirano
subverzivno
područje

KPH monopolni odvjetnik nacionalne/socijalne
periferije

Nadnacionalno
jugoslavensko
jedinstvo

Brisanje
znakova
kolektivnog
identiteta

NAGODBENJAŠTVO - odvajanje od
hrv. modernizacijske baštine

Antihrvatska
mobilizacija

Promjena
identiteta

II. HRVATSKA MODERNIZACIJA (KOMUNIZAM/SOCIJALIZAM)

1. Posljedični niz

- Radikalno polit. osporavanje hrv. seljaštva
- Trajni nadzor intelektualnog sektora
- “oslobađanje rada” - dihotomni radnik/seljak
- Industrijska mobilizacija seljaka putem političkog terora
- Tehnička i socijalna konfiguracija hrv. društva temeljito promijenjena

2. Posljedični niz

- Industrijalizacija “unazad”
- Strojna predodžba o državi
- Obzor transkršćanske okrutnosti
- Upravljačke ovlasti pripadaju skupini mitskih srodnika
- Monumentalna industrijska tvornica - periferno društvo - rentiranje industrije
- Simbolička zadaća - monumentalnost - sudjelovanje u utopiji
- Manjak tehničke kompetencije
- Socijalna zadaća - masovna (industrijska) zaposlenost

3. Posljedični niz

- Radnička zajednica
- Trajna intervencija političke birokracije
- Prava zajednice na rentiranje industrijske zbilje
- Radnička “samoupravljenost” - politički i tehnički proces - rentiranje industrijskog sklopa
- Proizvodna zadaća - modernizacijska elita u sjeni
- Kaotična urbanizacija - gradogradnja protiv grada, grad u tvorničkom dvorištu, nadmoć protektivne stanogradnje, urbana barbarizacija, ekspanzija perifernog prstena

II. HRVATSKA MODERNIZACIJA (KOMUNIZAM/SOCIJALIZAM)

4. Posljedični niz: Katatonična birokracija

Ponavljanje totalitarnih oblika odnosa spram drugih; prakse produžena građanskog rata; oblici skrbi za prava "radničke klase"; egalitarnost; trajna funkcionalna kriza; politička teatralizacija totalitarne volje

Demokracija pod totalitarnim nadzorom; novotvorina - nova/opća nacionalnost; sredstvo kontinuiteta nacionalne asimilacije Hrvata; egalitarno samoupravljanje - praktično doušništvo

Racionalno samoupravljanje: samoupravna demokracija - samostalna republika - samoupravna radna organizacija; reformističko samoupravljanje - okupacijski sloj u hrvatskom društvu, samoupravno četništvo

III. HRVATSKA MODERNIZACIJA (RAT, OKUPACIJA I MIRNA REINTEGRACIJA)

Rat i okupacija

Razvojni procesi:
demokratizacije društva,
gospodarske i političke
krize, liberalizacije
gospodarskog i političkog
jednopartijskog sustava,
nacionalne integracije i
izgradnje nacije

Rezultati: pluralistički
izbori,
patriotizam/nacionalizam,
nacionalna
homogenizacija i
integracija, nacionalna
država, raspad SFRJ,
nekontrolirana i divlja
privatizacija, oružana
pobuna srpske nacionalne
manjine, velikosrpska
agresija i rat, okupacija
(RSK), UNPROFOR

Posljedice: divlja
privatizacija,
pljačka, ratna razaranja,
materijalni i ljudski
gubici, etničko čišćenje
nesrpskoga stanovništva,
ratni zločini, genocid
(Ovčara), kolektivna ratna
trauma

III. HRVATSKA MODERNIZACIJA (RAT, OKUPACIJA I MIRNA REINTEGRACIJA)

Mirna reintegracija

Razvojni procesi:
teritorijalne i upravno-pravne reintegracije, demilitarizacija, povratka prognanika i izbjeglica, društveno-gospodarska obnova, demokratizacija političkog sustava

Rezultati: uspostavljen državno-pravni poredak i teritorijalna integracija hrvatskoga Podunavlja, hrvatska upravna i politička vlast i upravljanje, abolicija, prava i slobode srpske nacionalne manjine, uveden sustav obnove i povratka; područje posebne državne skrbi (Zakon)

Posljedice:
teritorijaliziranost, fragmentiranost pojedinačnih el. vezivanja (zajedničko podrijetlo, jezik, kultura, povijest), segmentiranost, djelomičnost i dezintegracija lokalnih zajednica, izraženost kolektiviziranih nasuprot individualiziranim simboličkim integracijskim odnosima; sekundarna kolektivna traumatizacija; samo segregacija

III. HRVATSKA MODERNIZACIJA (EUROPEIZACIJA I INTEGRACIJA)

Europeizacija

Razvojni procesi:
demokratizacije,
tranzicije/transformacije
društva, gospodarsko-
političke liberalizacije,
regionalne stabilnosti i
sigurnosti, kulture
zaborava

Rezultati: politički
pluralizam, civilno
društvo, neoliberalni
kapitalizam, ljudska i
manjinska prava,
regionalizacija

Posljedice: korupcija i
političko poduzetništvo,
pitanje granica,
demokratski deficit,
socijalno rentijerstvo,
manjinsko političko
poduzetništvo, nacionalno
posramljivanje
(branitelji), estradizacija
žrtve, institucionalizirani
selektivni zaborav

III. HRVATSKA MODERNIZACIJA (EUROPEIZACIJA I EI INTEGRACIJA)

EU integracija

Razvojni procesi:
demokratizacije,
tranzicije/transformacije,
europske integracije,
regionalizacije, društveno-
gospodarske i upravno-
pravne reforme

Rezultati: regionalna i
institucionalna
integracija, regionalna
politika i prekogranična
suradnja, društveno-
politička i gospodarska
regionalizacija i
institucionalna
integracija, regionalna
stabilnost i sigurnost

Posljedice: razvojni i
regionalni disparitet,
marginalizirana i trostruko
periferna gospodarsko-
politička pozicioniranost,
direktivna demokracija,
politokracija - nagodbena
izvršnost/skučenost,
političko rentijerstvo,
građanska apstinencija,
nekomplementarno
interesno geo-političko
pozicioniranje

GRAD VUKOVAR

Komunizam/socijalizam

Rat i okupacija

FENOMEN
VUKOVAR '91.

“Mirna reintegracija”

“Europeizacija/EU
integracija”

PRELIMINARNI OKVIR ISTRAŽIVANJA

POSLEDICE PROCESA HRVATSKE MODERNIZACIJE KAO DRUŠTVENA OSNOVA RAZVOJA VSŽ I GRADA VUKOVARA:

- ◉ Sastavnice suvremenog “HRVATSKOG PROTUDRUŠTVA” = neo-liberalni/neo-komunistički konglomerat društvenih problema u procesu tranzicije/transformacije

HVALA NA POZORNOSTI!

INSTITUT DRUŠTVENIH
ZNANOSTI IVO PILAR
PODRUČNI CENTAR VUKOVAR
204. VUKOVARSKE BRIGADE 6.
32 000 VUKOVAR
032/450-323
WWW.PILAR.HR